

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Prim[us] intellect[us]: Benedicta tu in m[u]lierib[us] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Ber. de salutatōe

em dicit: gra plena: qz p ea nob venit ois gra. Primo gra vniuersal redēptōis. Vñ Lu. j. dicit ei angel. Inuenisti gram apud Deū: gram inqz quā tot p diderat mūdus. Iō etiā subiūgit angel. pceptōz redēptōris. Ecce pcpies in vtero z partes filiū et vocabis nomē eius. Iēsum. Secdo gra spūalis reformatiōis: p quā. s. vnusquisqz pctō: recōaliat dō. Anp. Maria tu pctō: rē toti mōo despectū: mōno affectu āple: cteris: nec deseris eū. Quisqz p te placatus ipz sue grē reformabit. Tertio gratia spūalis pceptōis: vñz ptra diabolical verlutias. Ber. Fluūt z peunt sicut cera a facie ignis demones vbiqz inuenerit crebra nois marie inuocatiōez. Hec ille. Iō pphetice dicitū fuerat de ipa Num. xxiij. Resurget virga ex isrl z pteret duces moab. Propter oia pdicta dicit Ber. Nulla gra venit de celo ad terras nisi trāseat p manū marie. Hec ille. Ad hāc gūf virgine matrē nos miser gra z misericōdia indigētes hūilit recurram: vt ei p pōcinio gūtia inueniam: qz ipa est gra plena.

Tertia pmedatio est q ad glōsam associatiōe: cū dicit Dñs requi. Dñs qdez est cū scis angel p gram: cum scis hoibz n solū p gram: sed etiā p nafaz assūptaz vt hō possit dicere: emanuel. i. no biscū de. s. p nafaz scis: qd dicere nō p angel. sed cū brā virgine singlarit ē dñs nō solū p gram z nature pformationē: s. z p corpālis sube vnitatē. Igit virgo beata dñs tecū. Rōge quidē excellēt: qz ceteris scis cū qbz est spūalit z in corde: qz te: cū est z spūalit in corde z corpāl: in vterre. Petr. de alliacō. Magna valde dulcedo er dulcis multū pōlatio tibi est: qz gratia plena. sed oino pōlatio dulcissima nō solū tibi sed toti hūano gūti: qz dñs tecum. Hec ille. Possūm aū z hāc pnculā: dñs tecū: declarare fm triplicem intellectū seu modū transformē variatū. **Primo** intellectu. Dñs p tecū tanqz cū sua spōsa. Dñs filius tecū: tanqz cū mīre. Dñs spūscūs tecū: tanqz in tēplo suo: qz spūscūs supuenit in te: sicut tibi dicit angel. Lu. j. Bern. Dñs tecū: nō tm dñs fili: quē carne tua induit: sed z dñs spūscūs de qz pcpis: rīpe dñs p qz genuit quē pcpis. Dal inqz tē

cū qz filiū suū facit tuū. Fili. tecū qz ad pde dū in te mirabile sacm mīrā mō z tibi refertat genitale secretū: z tibi refuat inrogz virginalē signacm. Spūscūs tecū: qz cū pter filio tuū scificat vter. Hec Ber. **Secdo** intellectu. Dñs tecū: an vter te pnciand o. Esa. vij. Ecce vgo pcpit te. Secdo dñs tecū: in vtero scificand o. Ps. Scificauit tabernacm suū altissimus. Tertio post vter te scificand o: qz i te vter hū caro factū est z hīcauit in nobis. **Tertio** intellectu. Dñs tecū. Primo in mēte: qz gra z vtrūqz plena. Secdo in vterre: qz pcpisti filiū dei. Tertio dñs tecū in pte. qz oia qz voluerit impetrabis. In cui. figura. ij. Re. ij. dicit Salomō mīrā lue. Pete mī mea: meqz em fas est vt auertam faciē tuaz. Iō dicit Bern. Secūp accessū habes o hō apō deū vbi hēs matrē an filiū z filiū an ptem. Vñ dicit filio pet. vbera: fili. dicit pū lar. z vulnera. Quō tibi poterit esse repulsa vbi tot sunt ebarratatis insignia. Hec ille. Sicut g dicit. iij. Adam. cū fiducia ad thronū grē: vt miam psequimur z. Secūp em z cōfident possūm tibi dicere. Vgo scificā impetra nobis gram atqz miam apō tecū scim. em qz pores qm dñs tecū.

Quarta pmedatio est q ad singulā rē sublimatōez: cū dicit. Bndicta tu in mlieribus. i. sup oēs mlieres: ad sublimē gradū pfectiōis ascēdit. Petrus de alliacō. Audi o regina celi tuā pfectionē singlarē: bndicta tu: tu singlarit pfecta: qz singlarit bndicta. Valedictio eue in benedictiōez mutat marie. Impletio mris culpe: in pfectiōez mris grē. Bndicta tuā electiōez specialē in mlieribz: qz tu specialit bndicta: iō spūaliter electa es sup oēs z sup oēs mlieres. Hec ille. **Pore** aū z hēc particula declarari fm triplicem intellectum.

Primo intellectu. Bndicta tu in mlieribz. i. sup oēs mlieres. Est em aliq mlier fecūda: sed nō virgo: alia virgo: sed nō fecūda. sed tu sola fecūda es et virgo. **Orige**. in omel. **Omne** admiratiōis gra. **Omne** inenarrabil suauitatis. **Omne** ineffabile magnūqz sacm. **Ipsa** eadez virgo: ipa z mī dñi: ipa dī genitrix: ipa

ancilla. Hec ille. Recte igitur de illis Lu. j. fecit mihi dominus magna. quia videlicet quia ipsa esset mater virgo: et civis de matris filia et ancilla.

Secundus intellectus: Bene dicta tu in mulieribus: quia benedicta per ceteras: quia ab instantia tue propter. Item benedicta plus ceteris propter amplissimam plenitudinem gratiae perfectionis. Item benedicta sine ceteris. scilicet singulari quodam benedictione quam nullatenus pervenit ceteris: sicut dicitur in incarnationis: quod scilicet in vero tuo facta est. Item benedicta tibi dicitur ab ecclesia. Benedicta filia tu a domino.

Tertius intellectus: Bene dicta tu in mulieribus: quia ab omni maledictione mulierum propter excepta. Tripliciter quippe maledictio fuerit mulieres subiecte per partem. Primo maledictio opprobrii specialiter quod non habuerunt. Unde dicitur Rachel Gen. xxx. cap. Abstulit dominus opprobrium meum. quia videlicet perierit filium suum primogenitum. Et generaliter quod ad omnes ratione prime puritatis et perfectiois humani generis quod facta est per seiam. Sed ab vltimo opprobrio fuit: videlicet virgo excepta. Nam videlicet sua data est fecunditas: ideo a primo opprobrio fuit excepta. A secundo autem opprobrio non solum fuit excepta sed et exempta eam et omnes mulieres. Item dicitur Ber. sup. Dilus est. Letare propter ad: sed magis eam in muliere. quia sicut fuisse omnes pariter: ita et omnia memprores: et quod dicitur est: plus peremptores quam pariter. Cosolamini in ambobus illa amplius de qua malum ortum est plus est opprobrium transit in omnes mulieres. Instat quod ipsa quod nunc tollat opprobrium nec habeat virginitatem apud mulierem quem deo volebat pudenter ingerere dicitur. Vltimam quod dediti mihi dedit mihi de ligno et comedi. Propter ea eam curre ad maria: mater ad filiam: filia pro matre non deat: et opprobrium tollat: filia pro matre propter satisfacta et dicitur: Si vir cecidit per mulierem: tu reparat est et per eam. Reddat femina per seiam: prudens per fatua: humilis per superba: Dicitur et vice o vir et dicitur: Vltimam quod dediti mihi dedit mihi de fructu vite quod fuit dulcis super mel ori meo: quia in ipso vivificasti me. Hec ille. Secundo fuerunt mulieres subiecte maledictioni vicij siue peccati quod ad percipientes quod non percipiunt plenam nisi originali vicio sedata. Ps. Ecce enim in ini-

quiritibus conceptus sum. Sed hoc maledictio propter excepta est virgo quod in sua conceptione facta fuit: et plenam scilicet amaram unam conceptus. Unde Lu. j. dicitur et angelus. Quod enim ex te nascetur sciam vocabitur filius dei.

Tertio subiecte erant mulieres maledictione supplicij quod ad parturientes Gen. iii. In tristitia paries filios. Ad hoc autem opprobrium fuit virgo mater excepta. quia videlicet dicitur Aug. In leticia dominum parturivit. Vere igitur benedicta in mulieribus. scilicet secundum Aug. plus quam omnes mulieres quod vita et benedictione viris et mulieribus impetrasti. Diximus igitur de salutatio ne angelica in qua virgo gloriosa singulariter atque excellentissime commendat. Ber. Que est hec virgo canobilis: ut venerabiliter ab angelis salutetur: tabulis ut desponsat fabro. Dixit quod ab angelo salutata maria. Hec ille. Si ergo diligimus maria: veneremur eam devotissime atque sepissime cum omni reverentia salutemus eam dicentes: Ave maria: gratia plena: dominus tecum: benedicta tu in mulieribus.

Quinta commendatio est quod ad plures benedictionem dicitur: Et benedictus fructus ventris tui. Que quis sine verba habet: tamen hic addunt ut ostendat virgo ab angelis et hominibus veneranda. Petr. de allia co. Audi o regina celi tuam generationem salutare: benedictus fructus ventris tui. De cuius benedictionis plenitudine tu quod accepisti ceteris: nisi differet a ceteris: Tu ergo benedicta per ceteras quia ipse te pervenit in benedictionibus dulcedis. Hec ille. Possum autem et hac particula secundum triplicem intellectum seu modum explicare.

Primus intellectus: Bene dictus fructus ventris tui. Tu quia in ipso est omnis benedictio veritatis et gratie. Joan. j. Unde cum plenam gratiam et veritatem. Tu quia ab ipso est omnis benedictio salutis et misericordie. Iuxta quod per dixerat dominus Abrabe Gen. xxi. Benedicent in semine tuo omnes gentes terre. Tu quia ad ipsum est ordinata omnis benedictio laudis et glorie. Apoc. v. Sedenti in throno et agno benedictio et honor et gloria et potestas in secula seculorum Amen.

Secundus intellectus: Bene dictus fructus ventris tui quia sibi deo

